

zaaknummer 2012 T 627 (2)

Advies van 13 augustus 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

wijlen **[naam] (pater [naam])**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Minderbroeders
Conventuelen (hierna: 'de Congregatie').

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 april 2013. Op 3 juni 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], provinciaal overste van de Congregatie.

1.2. Op 23 juli 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Hekster voornoemd. Namens de Congregatie is verschenen frater [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager komt uit een zeer toegewijd Katholiek gezin. Bij hen kwamen veel geestelijken thuis. De oudere broer van klager, [naam], ging op enig moment, naar klager meent in 1955, naar het seminarie in [plaats]. Het seminarie stond onder leiding van de Congregatie. Klager miste [naam] verschrikkelijk en drong er bij zijn ouders op aan dat hij de zesde klas niet op zijn eigen lagere school zou volgen, maar zou beginnen met de 'voorbereidende klas' op [seminarie]. Dat werd toegestaan en klager begon, naar hij meent vanaf april 1956, op [seminarie]. Klager kreeg daar samen met [naam] een tweepersoons chambrette toebedeeld.

Aangeklaagde was prefect van [seminarie], althans werd zo door de jongens aangeduid, en tevens leraar [vak] Klager kreeg zijn lessen [vak] (dan ook) van aangeklaagde.

Medio juli 1956 rondde klager de voorbereidende klas af. Na de vakantie, in september 1956 begon hij aan de eerste klas van het gymnasium. Aangeklaagde nam klager toen apart en zei dat hij hem wilde belonen voor zijn goede schoolprestaties. Klager mocht op de 'ontvangstkamer' van aangeklaagde, niet zijnde diens slaap-/surveillancekamer op de slaapzolder, komen. Klager kreeg van aangeklaagde een rolletje Rang, maar moest dat wel zoeken in de pij van aangeklaagde. Aangeklaagde zat in een leunstoel en klager ging met zijn hand via een opening aan de zijkant van de pij op zoek naar het rolletje Rang. Het zat in de broekzak aan de voorkant van de broek van aangeklaagde.

Bij een volgende gelegenheid moest klager opnieuw een rolletje Rang zoeken. Klager stak opnieuw zijn hand in de pij van aangeklaagde. Hij voelde dat aangeklaagde naakt was onder zijn pij. Klager voelde de stijve penis van aangeklaagde. Klager deinsde terug, maar aangeklaagde zei dat hij niet bang moest zijn. Hij trok zijn pij omhoog en zei klager maar eens goed te kijken en dat een erectie heel normaal was.

Nadien werd klager opnieuw opgedragen naar de kamer van aangeklaagde te komen. Aangeklaagde wilde naar het geslachtsdeel van klager kijken. Hij wilde ook weten of klager weleens fantasieën had, of hij soms een erectie kreeg en of hij zich 'daar' wel goed waste. Aangeklaagde raakte daarbij het blote geslachtsdeel van klager aan. Klager vond dit raar, maar vond het gevoel ook verre van onaangenaam.

Bij volgende bezoeken trok aangeklaagde klager af en hij dwong klager ook om aangeklaagde af te trekken. Aangeklaagde had een grote zakdoek waarmee hij nadien alles schoonveegde. Klager wist dat het fout was wat er gebeurde, was in de war en realiseerde zich dat hij het met niemand kon delen. Klager moest zeker twee keer per week bij aangeklaagde komen. Gedurende een periode van ruim een half jaar heeft het misbruik met die frequentie plaatsgevonden.

De schoolprestaties van klager gingen steeds verder achteruit. Bij klager knapte iets toen bij één van de keren dat hij misbruikt werd een hem onbekende vrouw in de kamer aanwezig was. Klager wilde na Pasen 1957 niet meer terug naar [plaats]. Hij was zijn vertrouwen in andere mensen verloren. Van zijn ouders moest hij terug naar school, maar klager kon niet meer leren. Uiteindelijk is hij in 1959 de mijnen ingegaan.

2.2. Klager heeft jarenlang te kampen gehad met depressies en andere ernstige klachten. Hij heeft altijd geprobeerd de brave Katholiek te spelen (zo was hij acoliet), terwijl hij niet meer geloofde in de juistheid van het systeem, met name dat van het biechtgeheim. Op zijn zeventiende stopte klager met dit toneelspel. Dat leidde tot ruzies met zijn moeder, waarop klager steeds weer wegliep.

In 1963 is klager uit huis gegaan. Hij heeft diverse banen gehad, onder meer bij de [instelling] en als portier, maar het liep steeds mis omdat klager door hem geconstateerde misstanden aan de kaak wilde stellen. Hij werd steeds een klokkenluider, hetgeen hem niet in dank werd afgenomen. Uiteindelijk is klager, ook in verband met psychische en fysieke klachten, in de WAO beland.

2.3. Klager wil oprecht gevoelde excuses. Voorts wenst klager aanspraak te maken op een financiële compensatie.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De provinciaal overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde, maar dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. Hij stelt echter dat in alle redelijkheid mag worden aangenomen dat het door klager gestelde misbruik is gepleegd en is bereid dit (namens de Congregatie) te erkennen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sinds de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Het gaat om het, gedurende ruim een half jaar twee keer per week, aftrekken van klager en het dwingen van klager om aangeklaagde af te trekken.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een andere, gegrond verklaarde, klacht tegen aangeklaagde (zaaknummer 2012T919) en een melding over seksueel misbruik (meldingsnummer 2013-3996). Voorts is er de steunverklaring van [naam], die ook verklaart over seksueel misbruik door aangeklaagde. Daarnaast heeft klager, zo volgt uit de verklaring van zijn broer [naam], reeds in 1956 aan hem over het misbruik verteld. Begin jaren '80 heeft hij dat opnieuw gedaan. Uit het medische dossier van klager volgt dat hij tegen zijn behandelaars over het misbruik heeft verteld; tegen huisarts [naam] in 1990 en in 2002 tegen diens opvolger. Ook in therapieën die klager in de periode 1990 tot en met 1995 heeft ondergaan is het aan de orde gekomen en in 2004 opnieuw.

4.6. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.7. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.8. Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Congregatie der Minderbroeders Conventuelen de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in haar macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 13 augustus 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Lccuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.